

BN'ERS EN HUN IMAGO

IT'S ALL ABOUT IMAGE, BABY...

Imago is een kwestie van looks, althans, voor een groot gedeelte. Looks bepalen of het publiek je in de armen sluit - of juist niet. Oppervlakkig? Tja. **Vanessa Oostijen** begeeft zich op het verraderlijk gladde ijs dat IMAGO heet. 'Het verschil tussen onkruid en een bloem zit 'm in een WAARDEOORDEEL.'

Setting 1. De huwelijksplechtigheid van Willem Alexander en Maxima. Camera draait, Piazzolla's *Adios Nonino* wordt ingezet, Maxima, gezicht schuin naar de lens gebogen, grijpt naar een zakdoek. De muziek ontroert haar. Een traan biggelt over haar rechterwang. Wauw. *That's our princess.*

En dan. **Setting 2.** De huwelijksplechtigheid van twee andere publieke figuren, Rafael van der Vaart en Sylvie Meis. Stemmige muziek draait, de camera loopt en ook nu pinkt de bruid, in een zelfde camerapositie, een traantje weg. Boe! Sylvie wordt weggehoond en uitgejouwd.

Twee memorabele televisiescenes, die nog eens bevestigen wat wij als Nederlands publiek al wisten. Maxima *good*. Sylvie *bad*.

RANKING THE STARS

Beroemdheden ranken we graag in een A-, B- of C-categorie. Wie ooit A was kan tot B degraderen, maar wie als C start, wordt nooit een A. Wat maakt de ene bekendheid toch zo geliefd en de andere zo verguisd? Neem Wendy van Dijk. Heeft zij nou zoveel meer gepresteerd dan haar blonde ex-collega van

SBS 6, Ellemieke Vermolen? Niet echt. Toch, de eerste is niet van haar troon te stoten, terwijl voor sommigen aan de tweede beduidend minder onberispelijke connotaties kleven. Ongeacht haar prestaties. Wendy is A en Ellemieke is B, punt uit. Wat is het, dat de een 'het' wel heeft, en de ander niet?

'Het zit 'm in het imago.' Volgens psycholoog en imagodeskundige Marcelino Lopez wordt iemands imago bepaald door een complex van behoorlijk wat factoren. Lopez: 'De term x-factor is er niet voor niks. Een 'goed' imago is een onvoorspelbare optelsom van iets waar toevallig behoefte aan is (de tijdsgeest), gecombineerd met een originele en treffende visie of handswijze, dat volgens het dominoprincipe bij het publiek aanslaat.'

Naast die zogenoemde x-factor wordt het imago voor een groot deel gevormd op basis van de juiste looks, aldus imagodeskundige Zabeth van Veen. Als eigenaar-directeur van adviesbureau Imagomatch geeft ze, wat zij noemt 'inzicht in waardeoordelen die anderen hebben op basis van uiterlijkheden'. Van Veen: 'Uitstraling, uiterlijke presentatie plus verbale en non-verbale communicatie zijn van zeer grote invloed op

wat we van iemand vinden.' Dat de ene beroemdheid geliefd is en de ander niet, kan Van Veen voor een groot deel verklaren vanuit zijn of haar uiterlijke kenmerken. Uit fysiologische eigenschappen als de kleur van het haar en de vorm en lijnen in het gezicht en lichaam, kan worden voorspeld of iemand door het grote publiek in de armen wordt gesloten of juist niet.

DAPHNE VERSUS ELLEMIEKE

We lopen een rijtje bekende vrouwen af.

Daphne Bunschoek. Van Veen: 'Daphne heeft donker haar en een lichte huid. Hoe meer contrast in het gezicht, hoe meer autoriteit iemand uitstraalt. Omdat Daphne's uitstraling krachtig is, ben je geneigd te denken dat ze dan ook wel inhoud zal hebben. Had ze blond haar gehad en blauwe ogen, zou ze beslist minder geliefd zijn geweest bij het vrouwelijke publiek dan nu het geval is. Ook haar nonchalante kledingstijl draagt bij aan haar positieve, relaxte imago. Ze is niet heel vaak sexy te zien, wat haar op inhoudelijk vlak meer credits geeft. Verder treedt ze in *RTL Boulevard* vooral op als bemiddelaar. Daphne zal niet snel een zwart-witte mening verkondigen, ze blijft aan de oppervlakte. Plus: van Daphne hoeven mannen geen sexy poster boven hun bed, en dat maakt haar niet bedreigend voor vrouwen.'

Ellemieke Vermolen brengt het er stukken minder van af. Van Veen: 'Haar vele make-up en weinig stijlvolle kledingstijl benadrukken juist de vooroordelen die men over mooie, blonde vrouwen heeft. Haar ogen zijn felblauw; ze oogt emotioneel. Wat ze ook doet, met deze looks blijft het imago van 'gewoon een lekker wijf' aan haar kleven. Zou ze stijlvoller gekleed gaan en werken aan haar Amsterdamse accent, dan zou dat een hoop veranderen. De vraag is echter of ze zichzelf daarbij prettig zou voelen.'

IJSKONIJN

Wat Ellemieke niet heeft, heeft **Wendy van Dijk** wel. Van Veen: 'Wendy's uitstraling is in balans met haarzelf. Ze maakt een heel tevreden en benaderbare indruk, iets wat ze te danken heeft aan haar open uitstraling door de combinatie van een ovale kaaklijn, brede mond, amandelvormige ogen en bredere wenkbrauwen. Ze heeft diezelfde bewegelijkheid als Daphne, en dat maakt van haar 'het leuke meisje'. Ook Wendy zal het niet snel tot meest sexy vrouw

schoppen, maar dat maakt haar des te geliefder bij een groter publiek. Meer glamour zou Wendy minder geliefd maken, omdat glamour bij Wendy afbreuk doet aan haar authentieke uitstraling. Dat zag je toen ze *X-Factor* presenteerde. Ze droeg te veel make-up en te chique kleding, alsof ze zich had verkleed als presentatrice, in plaats van er gewoon een te zijn. Zo iets kan tegen je werken.'

Nog zo'n publieksliefeling is **Sophie Hilbrand**. Van Veen: 'Sophie heeft overwegend rechte lijnen in haar gezicht, wat haar een krachtige uitstraling geeft. Ze heeft een open, dus niet bedreigende uitstraling van zichzelf. Daarnaast heeft ze een heel opgewekte lach, een symmetrisch gezicht en een nogal *casual* en nonchalant voorkomen. Bij Sophie krijgt het publiek niet de indruk dat ze zich anders voordoet dan ze is. Haar doen en laten komt overeen met haar uitstraling, dat maakt haar authentiek - en dus geliefd. Lichamelijk zit alles erop en eraan, maar ze koketteert er niet mee. Ze is een veelzijdig type en komt niet verwaand of als *Miss Perfect* in beeld. Sophie vormt een uitzondering op de vooroordelen die mensen hebben over domme blondjes, maar dit heeft grotendeels met haar programma's en haar open opstelling te maken. Zou Sophie meer make-up en sexy jurkjes dragen, dan zou ze makkelijk van haar voetstuk kunnen vallen, omdat dat niet bij haar past. Sophie lijkt me het type die zo iets heel goed doorheeft.'

Een heel ander type blondine is Bridget Maasland. Van Veen: 'Haar mond staat op ontvredden en haar kin iets omhoog. De rechte lijnen in haar gezicht geven haar een zakelijke, dominante en afstandelijke uitstraling. Bij Bridget werkt haar krachtige uitstraling juist tegen haar, het maakt haar voor het publiek onsympathiek. Dan kan ze nog zo lief zijn voor puppy's, haar uitstraling blijft die van een ijskonijn.'

IMAGOBUILDING

Het uiterlijk van **Katja Schuurman** zal in elk geval niet tegen haar werken. Van Veen: 'Haar volle boven- en onderlip geven haar die erotische uitstraling. Haar krullen maken haar spannend. De grootte van haar ogen en mond staat in de gelaatskunde voor een realistische levensinstelling en dat geeft haar die positieve uitstraling,

Maxima

Ellemieke Vermolen

Wendy van Dijk

Sylvie van der Vaart

Katja Schuurman

Bridget Maasland

Haar sexy uitstraling is ook lief en zacht. Katja hoeft maar te lachen, dan komt ze met alles weg.' En dan Sylvie van der Vaart. Wat is er mis met haar? Van Veen: 'Dat Sylvie geen positief imago heeft, komt door een paar gelaatsrekken. Ze heeft een dunne bovenlip en een dickere onderlip, die ervoor zorgen dat ze als minder betrouwbaar wordt gezien. Haar kleine, katachtige ogen en uitdagende uitstraling geven haar het uiterlijk van iemand die snel geïrriteerd zou kunnen raken. Haar blik lijkt voortdurend de omgeving te controleren en dat kan een berekenende indruk geven - alsof ze zich telkens afvraagt *what's in it for me?* Daarnaast komt Sylvie altijd perfect gestileerd in beeld. Geblondeerde haren, dure kleding - daardoor kan de indruk ontstaan dat ze de hele dag met haar uiterlijk bezig is. En dat zorgt er weer voor dat mensen denken dat ze een gebrekkige inhoud met haar uiterlijk probeert te compenseren. Onzin natuurlijk, maar een jonge, sexy en verwaand ogende vrouw wordt nu eenmaal door een groot deel van de bevolking als niet aardig weggezet - los van het feit of we met de echte Sylvie hebben kennismemaakt of niet.' Iemand die volgens Van Veen het spelletje van imagobuilding heel goed begrijpt is Máxima. 'Het verschil tussen onkruid en een bloem is een waardeoordeel. Van die kennis maakt zij heel handig gebruik. Máxima is misschien niet esthetisch perfect, maar wát ze heeft weet ze heel goed te gebruiken. Door het haar een klein beetje te blonderen zorgt ze voor sex-appeal. Maar niet te veel want dat is niet ladylike. Dus kleedt ze zich elegant en stijlvol. Mensen willen tenslotte wel een prinses. Máxima voorziet in die behoefte. Haar donkere ogen en brede mond zorgen bovendien voor een krachtige, betrouwbare uitstraling.'

'VAN DAPHNE HOEVEN MANNEN GEEN SEXY POSTER BOVEN HUN BED, DAT MAAKT HAAR NIET BEDREIGEND VOOR VROUWEN.'

KILLER

Terug naar psycholoog Marcelino Lopez. Wat zegt hij? 'Ook uit Van Veen's analyse blijkt dat een positief imago alles te maken heeft met authenticiteit; ofwel oprecht gemeende interesse in anderen, of oprechtheid in de manier waarop iemand zijn of haar werk doet.' Authentiek overkomen lijkt dus de sleutel voor een populair imago. Lopez: 'Te veel bezig zijn hoe je het ervan afbrengt bij het publiek, en dus niet authentiek zijn, is een *killer* voor je imago. Natureel blijven, dat is de kunst. Natureel zijn en tegelijkertijd grappig, intelligent en sexy, doet het altijd goed. Maar logischerwijs wordt dat alleen positief bevonden als je werkelijk zo bent, en niet iets doet voor het effect. Mensen hebben nou eenmaal een radar of iets wel 'echt' is.' Volgens Lopez zal een overdreven focus op het uiterlijk altijd contraproductief voor iemands imago werken. 'Mensen die oprecht 'geven' en in anderen geïnteresseerd zijn - op een niet al te zelfbewuste manier - scoren nou eenmaal altijd beter dan mensen die te veel met zichzelf bezig zijn. Met anderen behalve jezelf bezig zijn, laat zien dat je lekker in je vel zit. En hoe ontzettend cliché dat ook klinkt: dat straalt je uit.' Vervolgens heersen er volgens Lopez in de tv- en showbizwereld dezelfde statistische wetten als

in de normale wereld. 'De meeste sterren zijn gemiddeld geliefd, met uitschieters naar boven, zoals Sophie Hilbrand, en uitschieters naar beneden, zoals Sylvie van der Vaart. Wat het merendeel van de sterren gemiddeld geliefd maakt is dat ze gemiddeld aantrekkelijk, slim, leuk en grappig zijn. De uitschieters doen iets bijzonders waardoor ze positief of negatief uitvallen. Het 'bijzondere' zorgt ervoor dat een beroemdheid ofwel minder correct en meer als zichzelf overkomt (authentiek) waardoor hij of zij origineler, oprechter en opvallender uit de hoek komt. Als deze mensen daarnaast ook nog eens fysiek aantrekkelijk en (sociaal) intelligent zijn, veroorzaakt dat al gauw een positieve uitschieter. Verder speelt toeval een rol, bijvoorbeeld als iemand op de juiste plek (show, band, programma) op de juiste tijd (namelijk op het moment dat er behoefte aan is), met de juiste mensen samenwerkt en de juiste kansen aantrekt. Er zijn, kortom, veel factoren die het imago kunnen versterken of verzwakken.'

HARDNEKKIG

Je kunt een imago oppoetsen en bijschaven, maar volgens Van Veen zullen uiterlijkheden altijd hun stempel drukken op het oordeel van het publiek. 'Als Sylvie ineens *casual* gekleed zou gaan en geen make-up meer zou dragen, zou iedereen denken dat het slecht met haar gaat. Maar zou Daphne zich voor een feestje extra opmaken denkt iedereen "wow, wat is ze eigenlijk mooi". In die zin blijft je imago als een hardnekkig etiket aan je vastkleven.' Betekent dit dat Bridget voor eeuwig als ijskonijn te boek zal staan? En dat Sylvie het nooit meer goed kan doen bij het publiek? Van Veen: 'Niet als je langzaam enkele subtiele veranderingen

zou doorvoeren. Bridget zou - als ze zou willen - haar haren bruin kunnen verven, maar het effect daarvan zou het publiek als niet authentiek ervaren. Stukje bij beetje haar platinablonden haren verdonkeren, zou haar al zachter doen ogen.'

Onze oordelen worden dus gevormd op grond van datgene wat we aan de buitenkant te zien krijgen. Zijn we zo oppervlakkig? Ja dus, volgens onderzoek van de Universiteit van Tilburg, dat aantoonde dat mensen gemiddeld al na zes seconden na de eerste blik een oordeel hebben geveld over de ander. Van Veen: 'Niet bepaald eerlijk, nee. Maar mensen zullen altijd waardeoordelen hebben, die in veel gevallen niets met de per-

soonlijkheid van die persoon te maken hebben. Imago en identiteit kunnen bij personen totaal verschillend zijn. Imago zegt iets over de beeldvorming terwijl identiteit iets zegt over hoe de persoon echt is. Bridget Maasland kan wel zelfverzekerd en afstandelijk overkomen, maar in werkelijkheid heel emotioneel en onzeker zijn. Natuurlijk wil iedereen worden beoordeeld op wat hij of zij kan, en niet op zoiets oppervlakkigs als het uiterlijk. Maar, feit blijft: *People believe their eyes far before they believe your words.*' ●

Marcelino Lopez is psycholoog en imagodeskundige.
Zabeth van Veen is imagodeskundige en eigenaar van *Imagomatch*: www.imagomatch.nl

Daphne Bunschoek

Sophie Hilbrand

EN DIT VINDEN DE BESPROKEN VROUWEN:

Ellemieke Vermolen: 'Ik heb helemaal geen blauwe ogen! Ze zijn groen! En ik heb ook geen Amsterdams accent. Luister maar. En trouwens, wie bepaalt eigenlijk wanneer iemand een A- of een B-ster is? Elke avond kijken er een paar miljoen mensen naar *Shownieuws*, dus wie zegt dat ik geen A-ster ben. Ach weet je - ik ben gestopt met bezig te houden met wat anderen van me denken. Je kunt het toch nooit goed doen. Als je een bekend gezicht hebt, hebben mensen nou eenmaal een oordeel over je. Je wordt afgerekend op je uiterlijk, terwijl je daar nou juist niks aan kan doen. Make-up draag ik thuis nauwelijks, maar wel op tv, want dat hoort erbij. En ik trek in vriendschappen veel eerder naar vrouwen toe dan naar mannen. "Je bent in het echt veel leuker!" krijg ik vaak te horen. Tegenwoordig probeer ik kritiek maar naast me neer te leggen, ik heb intussen wel een schild weten op te bouwen. Toch zou ik het fijn vinden als mensen wachten met hun oordeel tot ze me echt kennen.'

Daphne Bunschoek: 'Ik denk dat het wel redelijk klopt wat er over mij gezegd is. Ik sta dicht bij mezelf en vorm geen bedreiging voor andere vrouwen. Mijn

spontaniteit heb ik altijd kwijt gekund in de programma's die ik presenteerde, zoals *Goedemorgen Nederland* en *RTL Boulevard*. Dat geluk moet je ook hebben. Ik denk dat het waar is dat mensen in eerste instantie uitgaan van wat ze te zien krijgen, maar ik geloof ook dat ze die mening onmiddellijk bijstellen of nuanceren zodra ze je gesproken hebben of beter hebben leren kennen. Hoe iemand met zijn lichaam beweegt, hoeveel energie er in je stem doorklinkt: er zijn ontelbaar veel factoren die invloed hebben op wat je uitstraalt. En hoe het ontvangen wordt, zegt ook zoveel over de ontvanger. Mij was helemaal geen Amsterdams accent opgevallen bij Ellemieke Vermolen en ook geen grote hoeveelheden make-up. Ik denk dat sommige mensen die een beeld hebben van iemand er al snel een boel bij verzinnen wat volgens hen bij dat plaatje past. Dat heeft niets meer met objectieve waarneming te maken. Ik houd me niet zo bezig met mijn imago, ik kan niet veel anders dan mezelf zijn op tv. Ik zou er doodongelukkig van worden. Ik vind wel dat vrouwen in het algemeen op veel te veel punten tegelijk willen scoren. Een hoog scorend programma presenteren én door iedereen aardig gevonden

willen worden, én nog een lekker wijf zijn op de cover van de *FHM*. Dat laatste heb ik helemaal losgelaten. Je denkt toch niet dat Paul Witteman of Jeroen Pauw worden gevraagd om in hun zwembroekje op het strand te liggen dartelen om hun nieuwe programma te promoten. We zijn presentatoren, geen modellen!

Ik vind het niet erg dat iedereen een mening over me heeft. Natuurlijk krijgen mensen maar een bepaald deel van mij te zien op tv, maar als ik reacties krijg van mensen heb ik altijd het idee dat die aardig overeenkomen met het idee dat ik van mezelf heb. Succes op tv streelt je ego enorm, maar de klappen bij een harde recensie zijn minstens even heftig. Maar ach, ik klaag niet. Het is een prachtig beroep!

Sophie Hilbrand: 'Ik vind het een leuk artikel, maar ik vind het niet zo belangrijk wat anderen over mij denken. Ik heb dus geen commentaar!'